

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Memoria

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Periand. per Aufon.

Delicta verum, vel secunda predicat
Meditanda cunctis comicis Terentius,
Lucere sedes bellum gerere, aut potere:
Magni modicisq; res etiam parvis quoque
Agere valentem semper meditari decet.
Nam signores omnes incipit novis,
Meditatio forei gerenda desuit.

Nihil est, quod ampliore curam possidet,
Quam cogitare, quid gerendum sit, debine
Inquirentes Fors, non consilium regit.

SENTENTIA PHILOSOPHORVM.

Meditari nihil aliud est, quam crebro repetere imagines, atque
recurrere, non vii in se spectanda sunt, sed vt imagines aliorum.

Meditari nihil aliud est, quam speculari multoties aliquid idem,
Meditari nihil aliud est, quam speculari multoties aliquid idem, & tristi-
tiam imaginem rei praterite non per se. Albert. Magn. de mem. &

Meditationes ad gaudium & bonam spem cordis fortitudinem
conducunt, & ex qualitate complexionis: atque declinat ad soli-
tudinem excellentem in calore significant: quae ad timorem, & tristi-
tiam declinant, excellent in frigiditate significant. idem de ans. li.

Meditari nil aliud est, quam multoties rem aliquam considerare,
ut si quis rem
de mem. & rem. ex. 27. lib. 5.

Meditatio non est amplius producenda, nisi quousque voluptas
perducit. Sic de can. suen. lib. 1. c. 8.

Meditationes & doctinae tanquam collisiones quaedam mutuae
inter se, ipsius primi boni gratia factae, amorem tandem ad ipsum
bonum in animo accendunt, amor contestum traducit, & vnit, mox
clarum in animo sic accento superne lumen effulget. idem in
de mem. & rem. ex. 27. lib. 5.

SIMILITUDO.

Gregory. Nulla ars doceri praesumitur, nisi intenti prius medi-
tatione dicatur: ars artium est regimen animarum. Quis cogita-
tionem vulnera occulitiora esse peccata vulneribus vitiorum? Et ta-
men lege, qui nequaquam spiritualia praecpta cognouerunt, cor-
poris in modis proficere non metuant, dum qui pigmentorum vim
medicamentis videri carnis crudelcant. in L. ap. d. part. 1. c. 1.

Vide Contemplatio, Consideratio.

Memoria.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

Memoria Graece *μνησις*, & *μνησις*, *μνησις*, *μνησις*, *μνησις*, & *μνησις*,
memoria dicitur. Hebr. *Zeker*, & *Zikaron*, memoria, re-
cordatio, monumentum, quod nos aliquid rei admonet: a
Zakar, vel quod pronunciamus ac sic scriptum est *Zakar*,
reuertere cor datus est reuoluit in corde, habuit in corde, reueruauit in
cordis ad mentem reuocant. Est autem memoria, per quam a-
nimus repetit ea, quae fuerunt. Cic. in Rhetor.

Memoria est iterata resumptio alicuius apprehensi sensu, vel in-
tellectu. Cic. in Rhetor. lib. de Memoria & Reminiscencia.

Memoria est in multis aliis animalibus, reminiscencia tantum in
hominibus. Differunt enim memorari & reminisci, primo secun-
dum tempus: quia licet vtrunq; sit circa praeteritum, tamen re-
miniscencia requirit obliuionem in tempore intermedio, quod non
requirit memoratio. Item memoratio bene conuenit aliis anima-
libus, reminiscencia vero non. ex Arist.

Memoria est pars integralis prudentiae, quia ad eam requiritur
experientia multorum, quod haberi non potest absq; memoria
praeteritorum, quia, vt dicit Philosophus 1. *Metaphys.* experimen-
tatur et ex pluribus memoriis.

Memoria quae repetit animus, quae fuerunt. Cic. in Rhetor. secun-
dum Arist. de memoria & reminiscencia. est iterata resumptio, ali-
cuius apprehensi sensu vel intellectu. Vel: secundum eundem, est
praeteritorum prudentia. Non est autem futurorum, nec praesen-
tium, sed praeteritorum tantum: sensus praesentium, spes futuro-
rum.

DIVISIO.

Memoria est duplex: Naturalis, ea quae nostris animis est insita,
& simul cum cogitatione nata: Artificialis vero illa, quam confir-
mas et doctio quaedam, & ratio perceptionis. Sed quia in saeculis re-
bus regni bonitas imitatur sepe doctrinam: ars porro naturae
confirmata confirmat, & auget ita fit in hac re, vt nonnunquam na-
turalis memoria, si cui data est egregia, similis sit artificiali.

BIBLICI LOC.

Memoria beneficiorum acceptorum necessaria est, Deut. 24. v.
Deut. 24. v. 16. 17. 6. & 7. 8. Memoria praeteritarum miseria-

rum vultis est, Exodi 22. 21. & 23. 9. Lemit. 19. 34. Deut. 10. 9. & 15. 7. 15.
& 16. 12.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Nonisimorum memoria a malo reuocat.

Io omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis. Eccl. 7.
Memento nouissimorum, & desine inimicari. 28.

Ad bonum incit.

In die bonorum ne immemor sis malorum, & in die malorum
ne immemor sis bonorum, quoniam facile est coram Deo, in die
obitus retribuere vnicuique secundum vias suas. Eccl. 11.

Memento ira in die condemnationis, & tempus retributionis
in conuersione facies. 18.

Ne dederis in tristitia cor tuum, sed repelle eam a te, & memento
nouissimorum. 38.

Memento esto iudicij mei, sic enim erit & tuum. Mihi heri, & tibi
hodie. 47.

Non possuisti habere super cor tuum, neque recordata es nouissimi
tui. 47.

PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Memoria est figurarum rerum in mente vestigium. 1. *Tuscul.*
Memoria minuitur, nisi exerceas eam: nunquam tamen senem
quenquam audiui oblitum, quo loco thesaurum obrulset. *Cato*
Mayor.

Habet praeteriti doloris secuta recordatio delationem. *Cicero*
lib. 3. epist. fam.
Iucunda & suavis est praeteritorum malorum memoria.

Iucundi sunt acti labores. 2. *de Finibus.*
Tantum scimus, quantum memoria tenemus.
Facile meminimus, quae volumus: at non licet obliuisci, quae volumus.

Tenacissima est iniuria memoria, ab beneficiis breuissima.
Memoria hominum adeo labilis est, vt aegre reperias duos, qui
quae simul audierunt, eodem modo referant. *Erast. in apoph.*

Omnis disciplina memoria constat, frustra quae doceatur, si quic-
quid audimus, praeterit. *Quint. lib. 11.*
Memoria vel nomine suo Graeco mansio potius, quam motio
dicitur.

Profecto quae in pueritia discimus, diutius firmiusque, vt fertur,
meminisse solemus.
Mater Musarum Memoria est. *Plat. in Crat. Timeo.*

Memoria laborant & celeres, & tardi: celeres, quod humiliores
sunt, quam par est, vnde sibi & inhaerere imagines non possunt, ardi,
quod rigeant plus a quo, vnde propter duriciem typos non admit-
tunt.

Memoria est scriba iustus manens. *Arist.*
Eorum, quae frequenter intelligimus, cito reminiscimur.
Memoria non est futurorum, nec praesentium, sed praeteritorum,
vnde sensus est praesentium: Opinio seu fides futurorum, & memo-
ria praeteritorum. idem de mem.

Quae ad modum & reliquas animae facultates ex actionibus
ipsarum deprehendimus: ita memoriam quoque a posteriori confi-
derantes posuimus animae facultatem esse, quae per relationem ad
alia consistit ex rebus sine sensu sine cogitatione perceptis. Atque
haec animae potentia, quae semper ad illa refertur, memoria appella-
tur.

Aristoteles memoriam habitum imaginationis esse diffinit, tan-
quam simulachrum illius rei, a quo orta est imaginatio. Cum enim
ad facultatem imaginandi sensus peruenit, tum illa, quae tunc tan-
dem affectu phantasma dicitur. Excitata igitur sententia di facultate
a sensu, id quod offert rei sensilis imaginem, a qua re phantasma na-
tum est, imaginis & simulachri rationem habet ad ipsam rem
phantasma perceptam: & sic imago quaedam est in facultate phanta-
stica rei, quae sub sensum cecidit. Quum autem circa phantastica
facultatem retentio & habitus phantasticus sit, Memoria nuncu-
parur, quae quidem brutis quoque communis est. Illa vero discreta
facultas, quae reminiscimur, solis ratione praeditis contingit. Nam
quod discretum est, ad rationem pertinet: proinde Aristoteles ait,
animalia bruta meminisse quidem, non autem reminisci: solum
vero hominem vtrunq; facere. *Porphyrus de anima & potentis.*

Memoria est facultas animi, qua quis ea quae sensu aliquo exte-
no, aut interno cognouit, in mente continet. Itaque actio huius tota
est in totum conueria: est enim Memoria, velut picta tabula, quae
vt aspectu oculorum efficit actum notitiae, sic illa intuitu animi in-
telligentis aut cognoscentis. Quae notitia non est simplex. Nam con-
sideratio est, cum inquirunt & scrutatur: Recordatio vero, cum ad id
peruenit, est, quod volumus. Est & in Recordatione reculus, cum
animus insistit in recordatione reialicuius, multum eam retractans
cogitatione, & reuoluens: quod recolere nominatur. Quae Recordatio
simplici gignitur intuitu animi in memoria, ea communis est
nobis cum brutis: quae autem fit per gradus quosdam, & discursum
a rebus, quae ante animum obuerfantur, ad ea quae subterfugerant,
hominis est propria, qui solus discursu vtitur, reminisci, a Philoso-
phis nuncupatur. Reminiscencia nobis est, quod Graecis *ἀναμνησις*,
quae est in recordationem reductio, qualisque recordationis re-
corda.

cordatio. Habemus igitur Memoriam, Recordationem & Reminiscenciam.

Memorie sedes ac velut fabrica, in occipito est à natura collocata, admirabili sapientia, quod præterita cernat. Illic velut oculum habemus quendam multo præstantiorem, quam si corporalis aliquis esset attractus, qualis in fronte: quod in fabulis est de Iano.

Memoria, sicut & manus duæ sunt vires: apprehendere, & retinere. Apprehendunt facile, qui humido sunt cerebro.

Memoria plurimum confert naturalis contemperatio corporis, qualis fuisse præditos illos credibile est, quorum magnitudo memorie monumentis literarum celebratur: Themistocles, Cyrus, Cyneas, Hortensius. Aduvatur tota ratione victus, cibis, potionibus, excitamentis, quiete, somno moderatis, & ad facultatis illius instrumenta accommodis. Ludouicus Pius lib. 2. de Animu.

Memoria vel nomine suo Græco cuius ostendit, quod mansio quædam sit in anima, non autem motio. Plato in Cratyle.

Maxima studiorum est conferuatio, si non scribantur, sed edicantur: fieri enim non potest, quin scripta nobis excidant. idem in epist. ad Dionys.

Memoria necessarium maxime vite bonurum, & thesaurus eloquentie, ac tanquam lumen aliquod res est ex omnibus partibus animi maxime delicata & fragilis: in quam primum senectus incurrit, sæpeque, vt Plinius inquit, deficere tentatur, meditari, vel quiete corpore, ac valido. Somno quoque serpente computat, vt inanis mens quærat, sit vbi loci. Imo vero huic adagioni occasio data, vt eum, qui memoria sit nulla, sepulchra legisse dicamus. Nec sepulchra legens inquit apud Ciceronem Casio) vercor, quod aiunt, ne perdam memoriam. His enim ipsi legendis, redeo in memoriam mortuorum. Est profecto huius penitentia natura miranda. Subito vultu ex longiore intervallo reuocata ingerunt sese, atque exhibent, interim sponte, interim id ipsum agentibus nobis ac meditantibus sæpe ac inter quietentibus. Excidunt quandoque proxima, in hærent affixa, quæ vetusta sunt, hesternorum obliui, acta pueritiae in digitos mutimus. Quod requisieris, altius illatebrare se atque recondere animaduertit: mox aliud agenti reddidit, se atque offert, nec manet semper memoriæ, sed aliquando veluti postliminio redit.

Galenus post Hippocratem summus artis medicæ princeps, in Microtechnie, cerebrum tenuitatis contem peratæ esse memorie fomitem, causamque præcipuam, arbitrat: quoniam crassiore parte illa, obrepit obliuio, qua humilioris item hebetant sensus: ficioris autem euadant liquidiore. Porro, Auicenna 6. Naturalium tradente, egregia illis supedit memoria, quorum animæ multis non distrahuntur motibus, nec conuellerit cogitatio. Quæ ratio plene efficit, vt pueri, quamvis humilioris sint naturæ, pertinaciter tamen retineant, quæ imbibuerint, simul & propter motus vehementiam, vt adicit Thomas. Nam & quæ miramur amplius memorie ad glutinatur, adfigunturque: admittuntur autem ferè omnia pueri, vt quibus noua ac insolita sunt. Hoc verò est, quod significat Quintilianus, vbi natura esse nostenciores ait eorum quæ à teneris annis imbibimus. Contra verò in senioribus, redundante humoris vi, contingit memoriam esse nullam, sed timentibus excutitur memoria, propter frigiditatem humores congelantem, quibus coeuntibus concretescentibusque, nulla recipi impressio potest, &c. Dereminiscencia & memoria vnde Platonem in Philebo, ac Phædro, dialogis, item & in Phædone.

Docilitatis partes tres esse apud Græcos traduntur: anchinoæ id est Solertia, Memoria, Oxytes. Memoria est eorum, quæ quis didicit, contruatur. Oxytes, mentis intelligitur celeritas. Anchinoæ vero, vbi ex his quæ didicimus, etiam quæ non didicimus, venamur: quam Quintilianus mentis agitationem vocauit. Aristoteles 6. Moralium Anchinoæ, ab Eubulia: id est, consultantandi præstantia diuersam facit: quoniam sit Anchinoæ Eustochia quædam, id est, coniectandi excellentia.

Differunt autem memoria & reminiscencia: nam est in brutis memoria, vnde & prudentiam quoque habere in Philosophia prima colligit Aristoteles, vt in imperfectam, sicut & memoriam. In hominibus enim tantum est reminiscencia. Ea verò est discursus rerum cum ratione ab vniuersalibus ad particularia, & remotis à sensu vel indeptio, ac recensio eorum: quæ in se memoria referuarit, memoria plerumque vegetanda gratia. Sexto Naturalium Auicenna scribit: Cognoscere aliquid sibi fuisse quod idem sit abolutum, in homine est tantum, & in rationali virtute.

Memoria virtus ex quorundam sententia duplex videtur: facile percipere, diu retinere, illud ex humida contingit natura, hoc est sicca. Inde venit, vt nonnulli facilius dicant, quam percepta custodiant. Alii vero secus, vt ad humiditatem vergunt, vel ad siccitatem, & propterea Aristoteles.

Non idem memoria viget, ac reminiscencia: sed vt plurimum ingenio tardi memoria valent, dociles autem, reminiscencia. Cuius

ratio est, vt inquit Thomas, quia diuersa hominum habentur animæ operationes ex diuersa proueniunt corpora differunt. Videmus autem ea, quæ difficulter ac tarde impressionem faciunt, valde perseveranter que eandem custodire, vt est liquorum nullo admittunt negotio, haud pertinaciter retinere, vt est aqua facilitate remittere, vt cera, aut aqua. Et quia nihil profectus memoria est quam perceptorum constantis retentio, inde est, quod etiam admimiculator firmiorque memoria est: autem memoria velocius imbecillior, & magis lubrica. Ceterum in memoriam longe præcellens. Hæc & alia plura Calisto Rodriguez lib. 1. de significatione lectionum, c. 15.

De memoria. Dial. VIII.

Francisci Petrarca.

G A V.

Memoria ingens data est. R. Ampla ergo domus testis habet fumosum imaginum, vbi multa displicant. G. Memoria dicitur & sæpe delectabilem moesta recordatio est. G. Rerum admodum moria. R. Si bonarum, bene si malarum, quid hinc gloriarum ne triste est, vel tulle mala, vel vidisse, nisi vel quodammodo sent, vel sub oculis sint semper? G. Memoria diuersarum rerum petit. R. Et culparium, & delictorum, & scelerum, & ignominiarum, & repulsiarum, & dolorum, & laborum, ac discerimus, quæuis huic vltimæ voluptas quædam (vt aiunt) sit adiuncta memoria. In quo tamen intelligitur non tam præteritorum malorum cogitatio, quam præsentis boni delectatio iucunda esse. Itaque præteritorum laboris ac periculi meminisse inuauit, nisi quæcumque autem fuerint perteratam læte meminit, sed diues, morbum, sed incolam, sed ber, carcerem, sed solutum, vincula, sed reuersus, exitum. Sed meminæ memoria in mediis licet honoribus tristis est. Admodum licitatis, vel incurabilius, quam fama. G. Memoria multorum & multorum temporum. R. In recordatione multiplex memoria molesta. Quædam nempe conscientiam vellicant, quædam pungunt, quædam vulnerant. Alia confundunt, alia exterrunt, alia sciunt, vnde fit vt memorantium ora rubor, pallor, & trillit lentio occupent quod pestis hominum plerumque accidit, nisi susq; sit varius, vox incerta, & que sunt enim odi animi memor laborantis indicia. G. Memoria prompta est. R. Mallem, vbi pia, castumque desiderium, & honesta consilia, & actus innotuita probri nescia. G. Memoria apprimè tenax est. R. Vnde hæc obliuio cœlesti um præceptorum, que tam pauca sunt, vnde obliuio Dei vinitus? Vnde obliuio fames? G. Memoria modum tenax est. R. Terrenarum & inuiliu rerum credo, nam vero, & quo vagæ hæc volatilisq; memoria? que cum terrenaq; peragruerit in seipsam nesciens reuertit, quod necessarium, ac salubre erat obliuiscitur. In qua ei si forte aliquid lectationis interdum, sæpe tamen anxiatis est plurimum, & demeritò. Themistocles cum ei quidam memorandi artem à se de tunc inueniam polliceretur, Male se ait obliuionis artem, memoria discere. Et licet hoc ille suo quodam iure respondere deatur, vt qui natura dono illo supra fidem excelleret, cuius memoriam innumera quidem rerum, atq; verborum imaginum grauaurent, ferè tamen omnibus conuenit, ita omnes & delectat, & discenda dedecit, in his tatum quorum viliu obliuio memoriam exercentes, inq; id naturæ, finibus non contentam arte laxatis. G. Memoria omnipotens est. R. Timotheus fuit est Deo, Multipotens dicitur vultu. Si qua tamen insignem moris vis est, quod omni curiositate melius fuerit (damna dicit, stringat vtilia, neq; tam sedula, quæ delectent a gegerit, quæ proliat. G. Memoria optima est. R. Optimo nihil est, quod si fidem dicto quæris, vt in optimis te memorem præcipue portet. Memento peccati tui, vt dolcas, memento mortis vt timeas, memento diuinæ iustitiæ, vt timeas, memento miserere corda speres.

De inopi & infirma memoria. Dial. ci.

D O L.

Sed memoria inope & infirma sum. R. Est hæc alia senectutis fama haud verior quâ relique, sed vt vera sit, huic quoque subuenias. D. Memoria labat. R. Adesto ne corrumpat, & laborum exercitatione sustentis. Fac quod muro ruinâ minanti, adhibet gula opportunis locis, & fragilem crebris ac validis admittat cūnulla. D. Memoria fluxa est. R. Diligentia & artificio illi hinc cunctis ingenii memoriaq; defectu occurrit industria. N. Industria perire, nil minui. Hæc est quæ philotophos & poetas virentissimo ingenio ac stilo, hæc est quæ decrepitos oratores vtilia validisq; laterib; ac tenaci memoria feruarè potest, quædam

PC

POLY

ens aliquid se fecerit, & supradictum amicum, ex ipsa hysuppo acutissimum illud ac iuveni in extrema perficeret non Homerus illa aere diuini, & celeste opus excu-
 non Simonides octuagesimo vixit anno in Picium illud cer-
 uentem ferore animi, senit autem maturitate deieceret,
 uero & nonagesimo loquaces ardens illud opus ac mirabile,
 uerum Sophocles tragici summum filii decus suam
 uerum Oedipodem. Non octogenario maior Cato nulla muta-
 uerum, aut laterum nullo memorie lapsu, vel in graui scipsum
 uerum defenderet, vel clarissimos oratores vltro ipse ad iudi-
 uerum. D. Infida memoria est. R. Noli ergo fidere, sepe cal-
 uerum ponit, quicquid credideris confestim exigit, & quod
 uerum fiteras nunc facito. Non est tuta dilatio. Sic ex malis si
 uerum. Fides foci desiderium parit, diligentiam perfu-
 uerum sum nulla. R. Ea est rerum conditio humanarum,
 uerum minor illi steturum causa fit, vbi nec e-
 uerum, ne penitentia vltis locum habet, quid superest aliud
 uerum non opinio, sed alicuius eorum habitus.
 uerum, cum tempore accessit. *lib. de Memor. & reminisc. ca.*
 uerum omnis cum tempore coniuncta est: hinc ea sola anti-
 uerum que sentium habent temporis, memoria predicta sunt ea ex
 uerum que sentium habent. *ibid.*
 uerum que intelligentia cernuntur, memoria consta-
 uerum ratione nullo modo potest: fit ut ipsa memoria in ea parte a-
 uerum que primo sensu percipit, veretur. *ibid.*
 uerum in magno motu, vel propter perturbations, vel propter z-
 uerum, non valet memoria. *ibid.*
 uerum presentiore sunt memoria. *ibid.*
 uerum & mediano memoriam conseruati recolendo: quod
 uerum in intellectu in aliquam non per se sed quate-
 uerum simulachrum *lib. de memor. c. 11.*
 uerum cum denique accidit, & efficitur, cum motus vnus a-
 uerum hinc valet ut alteram consequatur. *lib. de Memor. & re-*
 uerum.
 uerum quomodo potest per se, sed aliena vi &
 uerum. *ibid.*
 uerum plus valet celeritate ingenii praediti & dociles ho-
 uerum. *ibid.*
 uerum & expectatione consistunt, a sensu etiam o-
 uerum autem eorum que ipsi eueniunt, recordatione homi-
 uerum, aut eorum que sperant expectatione. *lib. 7. de Nat.*
 uerum.
 uerum ad retinenda bona quam memoria.
 uerum & stupidis ea cum tempore effluunt: itaque
 uerum vacui bonorum spe pleni futura pre-
 uerum. *Plat. arch. in Mario.*
 uerum ingenio sunt praediti, facile reminiſcentur: qui autem
 uerum laboris discunt, si memoriter, que apprehen-
 uerum, eo quo singula que & didicerunt, quasi iuruntur
 uerum. *idem in Carne Vticensi.*
 uerum res memoria facile retineri, quando per
 uerum principio adnexum habent. *Diod.*
 uerum.

narras. Ego enim non vt multos cognoscerem, sed ne ab vilo igno-
 rarer, adnixus sum. *Bruſſ. lib. 4. c. 4.*
Cass. Senecus, cum ex Senatuconsulto libri illius exirentur:
 Nunc, inquit, superest, vt ipse viuus comburatur, qui illos edidici.
 Quod animo insculptum est, nisi cum vita eripi non potest. *Erasm.*
lib. 8. apoph.

Cladius Caesar, cum cuidam notam appositam, deprecantibus
 familiaribus admisset: Litura tamen, inquit, extat. Sentiens, etiam
 remissa culpa, manere tamen inſamix prioris vestigium. Alludens
 ad scripturam, que licet spongia deleatur, aut graphio radatur, re-
 linquitur tamen litura vestigium. *Erasm. libro 6. apoph. hegeſias. in*
Sueton.

§ SIMILITVDINES.

Seneca, alimenta que accepimus, quamdiu in sua qualitate per-
 durant, & solida innant stomacho, onera sunt. At quam ex eo
 quod erant mutata sunt, tunc demum in vires & sanguinem transe-
 unt. Idem in his quibus aluntur ingenia, vt quecunque haufimus,
 non patiamur integra esse, nec aliena sint, sed concoquamus illa: a-
 lioquin in memoriam ibunt, non in ingenium. *lib. 2. c. p. 85.*

Vt libri quos non euoluas, ita coherent: ita memoria euane-
 ſcit, nisi subinde renoues. *apud Eras.*

Roterodam, memoria similis recti, quod maiora continet, minu-
 ta transmittit.

Sicut pice mirum est studium imitandi verba hominis, adeo vt
 in conatu nonnunquam emoriantur: ita nonnullis dulce edicere
 preculas & psalmos; eosque subinde sonare, cum non intelligant.
ibid.

Lapsus quos ceruarios vocant, etiam in fame subreptit obliuio ci-
 bi, si modo respexerint, ad protinus alium quarunt: ita nonnullis
 mox excidit, quod modo inſtiterant, narrare si interiectis verbis a-
 liquot animum illorum alio deuocaris. *ibid.*

§ ADAGIA.

Iucunda malorum preteritorum memoria. *id. id. id. id. id. id. id.*

Memuisse laborum suauis, qui seruatus est.

Iucunda est laborum Cic.

Sumptum adagium ex ipsa hominum natura. Est enim hoc insti-
 tum omnibus, vt iucunda cuique sit ante actorem malorum aut pe-
 riculorum iocunda recordatio. Nach gethabet arbeits ist dat freyen.

Que dolent molestum est contingere.

Vni quisque inuitus audit sua incommoda, maxime ea, que suis
 cum aliqua turpitudine vel infamia conuincunt.

Vbi quis dolere, ibi & maum habet. *id. id. id. id. id. id. id.*

Tempestiuiter vrimur, cum significabimus quempiam ea vna
 re, de q. libenter verba facere, qua mouent animum. *Ido* eincit
 weſte istida flaget er sich.

Autem vellere.

Dicebant hoc veteres pro admonere. *Virgil.*

Tanquam meum nomen.

Vtemur, quando promptam certamq. memoriam significare vo-
 lumus. *Idem* Tanquam meos digitos.

Ignarium dare, Stimulis fodere, Fodere latus, Tangere aliquem
 cubito.

Hic gestibus admonemus: quemadmodum & vellendo aurem.

§ EXEMPLA PROFANA.

Sunt hic memorie exempla subtaxenda, qua seculum ratio-
 nem nil Deus dedit homini sanctius, nihil vtilius, & ad eruditionem
 aptius. Est haec thesaurus disciplinarum omnium, artiumque studio
 & labore quaesitarum cultus fidelissima. Aliquid certe vidit sapiens
 poeta, qui Multrum memoriam dixit matrem, nec minus prudens
 qui Lethen, que huic contraria est, apud inferos statuit. Constat id
 bonum naturae beneficio, augetur tamen & excolitur arte, in quo
 genere vnum exemplum, & linguarum vidit nostra aetas in Antonio
 Rauennate, qui multa millia rerum stans percipiebat animo, & eo,
 quo accepta essent ordine, memoriter reddebat: sed haec artificii
 sunt non naturae. *Sabellius lib. 10. cap. 9. Exemplorum de Memoria.*

Maiore admiratione dignus *Mithridates rex Ponti*, quo nullus
 regum diuini grauiusq. exercuit Romana arma. Fertur is duabus
 & viginti diuersis nationibus, quibus imperabat sua cuique lingua
 ius dicere solitus, & pro concione singulos sine interprete affari.
Galen. & Plin. auctores.

Cyrus rex, qui inueniens ductauit exercitus omnibus militibus
 nomen reddidit. Sic *L. Scipio*, quod aeque mirum videri possit, po-
 pulo Romano.

Cynus Tyrhi Regis legatus, postredie quam Romam venerat,
 senatum & equitem ordinem proprio nomine salutauit.

Superfuit & *Casari Dictatori* id bonum, qui scribere & legere
 vno tempore, dicereq. & audire sit solitus: Epistolae magni ponde-
 ris quaternas pauciter dictabat, aut si aliud non egisset, septenas. *Plin.*
hocrefert.

Carmides

§ APOPTHEGMATA.

haerens literas quas vulgus putat repetas iuandae memorie
 sedis vehementer officere memorie. Olim enim homines, si
 de audissent dignum cogniti, non libris, sed animo inuicribant:
 exercitatione confirmata memoria, facile tenebat quicquid vo-
 luerat, quicquid sciebat in promptu. Post reperto literarum
 libri libris fiduit, non penitide ita dicitur animo inſigere quod
 uerum. Ita factum est vt neglecto memorie cultu, minus uuida
 uerum cognitio, & pauca quae scire: quandoquidem
 uerum, quantum memoria tenemus. *Eras. lib. 3. apoph.*
 uerum, in quo diceretur esse professor,
 uerum, cum responsum eſſet, artem memorie
 uerum, contempſit, dicens: At ego malum artem obliuiscendi,
 uerum, qui linguam. Perſicam intra annum
 uerum. *Plat. arch. in Graco. apoph. Meminit Cic. libro 2. de*
 uerum.
 uerum, cum quidam quendam: cumiq. du-
 uerum, de illo sumpturus, superueniens
 uerum, ut illum edicere vererem scripta.
 uerum, sed in exercitatione nihil
 uerum, quam edicere: eoque Fabius u-
 uerum, se omanes Ro-
 uerum, ille, Beacinq.

